

מדינת ישראל

משרד המשפטים

משנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)

ירושלים : ח' תמוז תשע"ה
25 יוני 2015
תיקנו : 803-04-2015-001656
סימוכין : 803-99-2015-049747

לכבוד

מר דן יקיר

היועץ המשפטי לאגודה לזכויות האזרח

באמצעות דוא"ל: mail@acri.org.il ובאמצעות פקס: 03-5608165

שלום רב,

הנדון : פנייתך בנושא ביטול ההכרה בשירות לאומי לאגודה לזכויות האזרח
סמך : פנייתך מיום 24.6.15

1. קיבלתי את פנייתך שבסמך שעניינה הודעת שר החקלאות ופיתוח הכפר, מר אורי אריאל, על החלטתו לשלול מהארגונים "בצלם" ו"האגודה לזכויות האזרח" את אישורם כארגונים המפעילים מתנדבים של שירות לאומי.
2. במכתבי בנושא לשר החקלאות ופיתוח הכפר מיום 24.6.15, צוין כי מאחר שכיום האחריות המיניסטריאלית על הרשות לשירות לאומי-אזרחי מצויה בידי השרה האחראית על המשרד לאזרחים ותיקים, הנחיה כזה או אחרת של שר החקלאות ופיתוח הכפר לעניין תחום סמכות שאינו מצוי היום תחת אחריותו, אם אכן ניתנה, היא חסרת תוקף חוקי ועל-כן, בטלה.
3. כן צוין שם, כי לפי הדין, הגורם המקצועי המוסמך לבטל הסכמים עם גופים המפעילים מתנדבים בשירות לאומי הוא המנכ"ל לרשות לאומי-אזרחי.
4. לעניין שאלת תחומי השירות במסגרתם רשאים גופים להפעיל מתנדבים בשירות הלאומי, אבקש להוסיף, כי כעולה מחוות דעתי מיום 30.9.14 בנושא ביטול ההכרה בארגון "בצלם" כגוף "מפעיל" לעניין שירות לאומי, שאלה זו היא עניין שבמדיניות וניתן לאשר שירות לאומי בתחומים רחבים או צרים, קונצנזואליים או שנויים במחלוקת, והכל בהתאם למדיניות שתיקבע בעניין ובעמידתה בדרישות הדין.
5. המלצתי בחוות הדעת האמורה הייתה, כי ראוי שסוגיה זו תובא ראשית לדיון ציבורי מעמיק, בקרב הרשות לשירות לאומי-אזרחי והממשלה ובהמשך בכנסת, וזאת במסגרת הסדרה כוללת של מערך השירות הלאומי בחקיקה ראשית.
6. מכיוון שנכון לעת הזו מדיניות סדורה בהקשר זה טרם גובשה, למרות המלצתנו לעשות כן עוד ב-30.9.14, ומצד שני הלכה למעשה הרשות לשירות לאומי-אזרחי נוקטת כיום במדיניות של פרשנות מרחיבה, המכלילה בגדרה קשת רחבה של פעילות החוסה תחת תחומי השירות המוגדרים בדין, הרי שהאפשרות לסטות ממדיניות זו יכולה להיעשות רק במסגרת קביעת אמות מידה ברורות, אחידות ושוויוניות שיפורסמו באופן פומבי ושקוף לציבור, במסגרתן

תובהר טיב הפרשנות הניתנת לתחומי השירות הקבועים בדין, וזאת תוך קביעת מועד לתחולת אמות המידה החדשות, באופן שיתיר זמן סביר להתארגנות הגופים "המפעילים" שזכו בעבר לאישור וצפויים לשנות את מעמדם על-פי המדיניות החדשה שתיקבע.

7. אם ייקבעו קריטריונים כאמור, כללי המשפט המינהלי יחייבו, כי הפעלתם תיעשה תוך בחינה פרטנית ביחס לכל גוף ששלילת אישורו כ"מפעיל" נשקלת, שכן ברי שעל הרשות המינהלית לקבל החלטותיה על בסיס תשתית ראייתית מוצקה ומבוססת, לאחר עריכת שימוע לארגון שאת אישורו לשמש כגוף "מפעיל" שוקלים לשלול ותוך הקפדה על כך, כי הפעלת הסמכות הלכה למעשה תיעשה באופן שוויוני, ביחס ליתר הגופים "המפעילים", כך שמדיניות האכיפה בעניין זה תהא אחידה, לא סלקטיבית ולא נגועה בפוליטיזציה.

8. מובן מאליו, כי על הרשות לשירות לאומי-אזרחי, ככל רשות שלטונית אחרת, להפעיל את סמכויותיה כנאמן הציבור בכללותו, באופן ממלכתי, ללא הטיה פוליטית, בזהירות ובריסון.

בברכה,



דינה זילבר

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)

העתק:

גב' אביטל שטרנברג, ראש תחום (ייעוץ), מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים

גב' איה דביר, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים

גב' שרון רוברטס, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים